

Utredning av fremtidig skolestruktur i Øksnes

31.03.2026

Innhold

1.0 Innledning	4
2.0 Sentrale føringer	5
2.1 Lovverk	5
2.2 Morgendagens skole.....	6
2.3 Planverk	8
3.0 Viktige moment i vurderingen av alternative skole- og barnehagestrukturer	9
3.1 Folkeketallsprognoser	9
3.1.1 Hele befolkningen	9
3.1.2 Førskoleprognose 0 – 5 år	9
3.1.3 Grunnskoleprognose.....	10
3.1.4 Lokale justeringer av fremskrevne tall, SSB	10
3.2 Driftsøkonomi	11
3.2.1 Grunnskoleområdet	11
3.2.2 Barnehage (Ørntua).....	12
3.2.3 Endret utgiftsbehov med bakgrunn demografi – Øksnes kommune 2025 - 2035	13
3.3 Areal og tilstand skolebygg / barnehage (Ørntua)	14
3.3.1 Alsvåg skole	14
3.3.2 Myre skole	14
3.3.3 Ørntua barnehage	15
3.3.4 Vurdering av areal og skolekapasitet	15
3.4 Lokalsamfunn og tilhørighet.....	15
3.4.1 Generelt	15
3.4.2. Lokalt perspektiv.....	16
3.5. Pedagogisk vurdering	17
3.5.1 Forskning på området	17
3.5.2. Oppvekstsenter	19
3.5.3. Relevans for Øksnes kommune	19
4.0 Vurdering av de ulike alternativene for fremtidig skolestruktur.....	20
4.1 Alternativ 1: Videreføring av dagens skolestruktur	20
4.1.1 Strukturtiltak.....	20
4.1.2 Økonomi/drift	21
4.1.3 Areal/kapasitet	21
4.1.4 Pedagogisk drift	22
4.1.5 Helhetlig oppvekstperspektiv	24
4.1.6 Elevens beste – vurdering	24

4.2 Alternativ 2: Samling av alle elever på én 1.–10. skole på Myre	24
4.2.1 Strukturtiltak.....	24
4.2.2 Økonomi/drift	25
4.2.3 Areal/kapasitet	26
4.2.4 Pedagogisk drift	26
4.2.5 Helhetlig oppvekstperspektiv	28
4.2.6 Elevens beste – vurdering	28
4.3 Alternativ 3: Oppvekstsenter 1 – 4 i Alsvåg	29
4.3.1 Pedagogiske styrker og svakheter ved å etablere et oppvekstsenter	29
4.3.2 Arealkapasitet og drift	29
4.3.3 Sammenlignbare faktorer ved å opprettholde dagens skolestruktur og ved å etablere et oppvekstsenter i Alsvåg.....	31
4.3.4 Elevens beste – vurdering	31
5.0 Sammendrag	31
Referanser	33

1.0 Innledning

Denne rapporten er et arbeidsdokument som belyser alternative skole- og barnehagestrukturer i Øksnes kommune, med utgangspunkt i kommunestyrets vedtak (KS-vedtak 079/25).

Bakgrunnen for arbeidet er forventede demografiske endringer, et strammere økonomisk handlingsrom og et behov for å vurdere hvordan kommunen kan sikre et likeverdig, trygt og kvalitativt godt tilbud til barn og unge innenfor gjeldende rammer.

Øksnes kommune har allerede gjennomført strukturendringer som samlet sett har bidratt til en mer sentralisert skolestruktur etter 2019. Dette innebærer at kommunen i dag har én stor sentralskole (Myre skole) og én mindre fådeltskole (Alsvåg skole). Utredningen som nå legges frem, bygger videre på kommunens tidligere kunnskapsgrunnlag, herunder grunnlagsrapporten fra 2012, og tar samtidig opp i seg nye forutsetninger knyttet til demografi, økonomi og bygningsmessige rammer.

I tråd med mandatet er utredningen avgrenset til å vurdere tre konkrete alternativer, og den beskriver konsekvenser og avveiiinger knyttet til hvert av disse. Utredningen vurderer ikke andre varianter av kretsgrenser eller organisasjonsmodeller utover de tre alternativene, og den omfatter ikke en fullstendig investerings- og livsløpskalkyle for kommunens bygningsmasse. Eventuelle behov for ombygging, organisatoriske tilpasninger og kompenserende tiltak omtales derfor på et overordnet nivå, med vekt på hvilke premisser som må være oppfylt for å sikre forsvarlig drift og et godt skolemiljø.

Formålet med utredningen er å gi et nøkternt og faglig fundert beslutningsgrunnlag for videre politisk behandling. Vurderingene omfatter pedagogiske forhold (læringsmiljø, kvalitet og kompetanse), samfunnmessige forhold (oppvekstmiljø, tilhørighet og lokalsamfunn), demografiske utviklingstrekk, samt økonomiske konsekvenser knyttet til drift, bygg og skoleskyss. Utredningen søker å synliggjøre både fordeler og ulemper ved alternativene, og hvilke risikofaktorer som må håndteres dersom det gjøres endringer. Rapporten er dermed et grunnlag for politiske avveiiinger, og er ikke ment som en «fasit» eller en erstatning for politisk skjønnsutøvelse.

Utredningen bygger på tilgjengelige nøkkeltall (bl.a. SSB/KOSTRA, GSI og lokale registreringer), innspill fra berørte parter og relevant planverk. Økonomiske beregninger er i hovedsak basert på 2025-nivå, men i noen tilfeller med særskilte forutsetninger, slik det fremgår av de enkelte kapitlene.

Kapittel 2 redegjør for sentrale føringer, herunder lovverk og overordnede nasjonale og lokale mål. Kapittel 3 beskriver nøkkelfaktorer som er relevante i vurdering av struktur, blant annet demografi, driftsøkonomi, areal/kapasitet, pedagogiske forhold og hensyn knyttet til lokalsamfunn og skoleskyss. Kapittel 4 gjennomgår og vurderer de tre alternativene i tråd med mandatet, mens kapittel 5 oppsummerer hovedfunn og peker på sentrale avveiiinger som grunnlag for videre politisk behandling.

Utredningen er utarbeidet av en administrativ arbeidsgruppe med representasjon fra skole, barnehage, tillitsvalgte og kommunens fag- og ledelsesnivå.

2.0 Sentrale føringer

2.1 Lovverk

Lovgrunnlaget for vurdering av barnehage- og skolestruktur bygger på de samme hovedprinsippene som tidligere utredninger (herunder grunnlagsrapporten fra 2012), men må forstås i lys av gjeldende lovverk og nasjonale føringer.

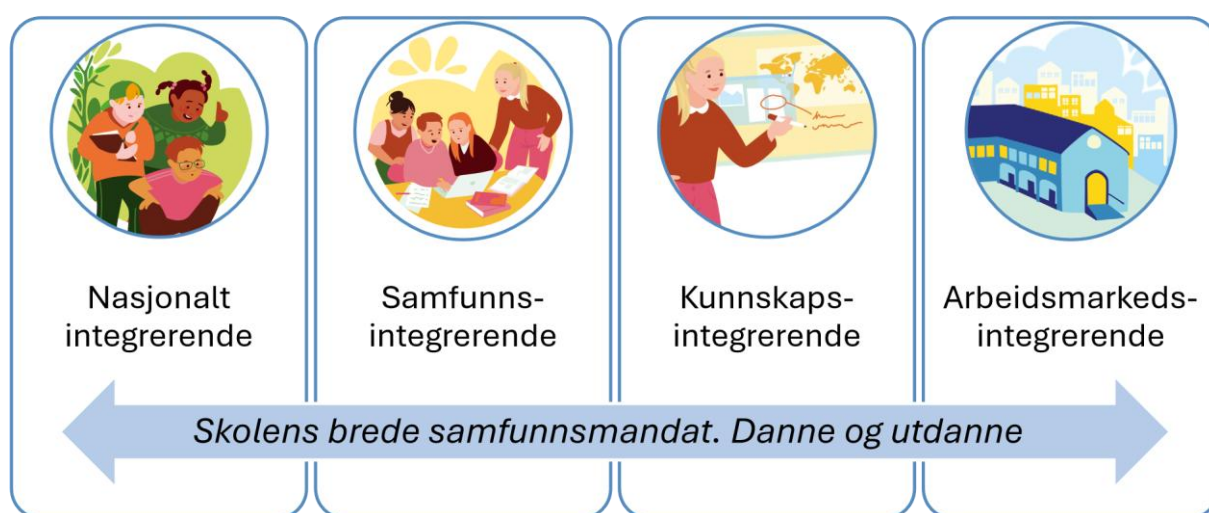
- **Opplæringsloven (LOV-2023-06-09-30) med forskrift:** Regulering av elevenes rett til grunnskoleopplæring, kommunens plikter som skoleeier, krav til et trygt og godt skolemiljø, rett til tilpasset og individuelt tilrettelagt opplæring, samt regler om skoleskyss. Ved valg av struktur er det et grunnleggende premiss at elevenes rettigheter og skolens plikter ivaretas uavhengig av organisering.
- **Barnehageloven med forskrifter (rammeplan):** Rammer for barnehagetilbudet, herunder krav til kvalitet, innhold, bemanning og barns rettigheter. Ved strukturendringer må kommunen sikre et forsvarlig og likeverdig barnehagetilbud i tråd med lov og rammeplan.
- **Forskrift om miljørettet helsevern i barnehager og skoler mv.:** Krav til et helsefremmende og trygt fysisk miljø, herunder inneklime, renhold, sanitærforhold, sikkerhet og uteområder. Ved endringer i struktur og bygningsmessig bruk må kommunen sikre at lokalene er egnet og godkjent i tråd med forskriften.
- **Arbeidsmiljøloven:** Krav til et fullt forsvarlig arbeidsmiljø for ansatte, herunder systematisk HMS-arbeid, medvirkning og krav til fysisk og organisatorisk arbeidsmiljø. Strukturendringer kan påvirke arbeidsbelastning, organisering og arbeidsplasser, og må planlegges og gjennomføres i tråd med lovens krav.
- **Plan- og bygningsloven (PBL) med byggt teknisk forskrift:** Regler om planlegging og byggesaksbehandling, herunder krav til universell utforming, sikkerhet og tekniske løsninger. Ved ombygging, bruksendring eller omdisponering av skole- og barnehagebygg må krav etter PBL/TEK17 legges til grunn.
- **Forvaltningsloven:** Saksbehandlingsregler for kommunens enkeltvedtak, herunder utredningsplikt, begrunnelse, habilitet og klage. Dersom strukturendringer utløser enkeltvedtak (for eksempel om skoleskyss eller særskilte tiltak), skal dette behandles etter forvaltningslovens krav.
- **FNs barnekonvensjon:** Prinsippet om barnets beste og barns rett til å bli hørt skal inngå i vurderinger som berører barn, og skal ivaretas både i beslutningsgrunnlag og i gjennomføring av eventuelle endringer.
- **Kommuneloven og kommunens delegasjonsreglement:** Regler om beslutningsmyndighet, forsvarlig saksbehandling og internkontroll, herunder at politiske organer treffer vedtak innenfor lovpålagte rammer.

I denne utredningen er lovgrunnlaget operasjonalisert gjennom vurderingskriterier som blant annet omfatter likeverdig og forsvarlig tjenestetilbud, skolemiljø og elevenes rettigheter, barnets beste og medvirkning, samt krav til saksbehandling og gjennomføring.

2.2 Morgendagens skole

En utredning av fremtidig skolestruktur i Øksnes, må ta utgangspunktet i hvordan man ser for seg fremtidens skole. Hvordan skal vi organisere grunnskoleopplæringen i Øksnes på en måte som gjør at vi i størst mulig grad ruster våre elever for den fremtiden som ligger foran dem? De følgende punktene er en sammenfatning skolens mandat historisk og i et fremtidsperspektiv hentet fra NOU'en «Fremtidens skole» utarbeidet av Ludviksen – utvalget.

Vektleggingen av skolens formål og oppgaver har skiftet opp gjennom historien. Skolens oppgaver har vært å sveise nasjonen sammen (virke nasjonalt integrerende), gi et samfunn med høy tillit (virke samfunnsintegrerende), gi et felles kunnskapsgrunnlag i befolkningen (virke kunnskapsintegrerende) og forberede hver enkelt til videre utdanning og arbeidsliv (virke arbeidsmarkedsintegrerende). Vi kan si at disse historiske perspektivene på skolen utgjør byggeklossene for dagens skole. De er derfor viktige for diskusjonen om skolens rolle i framtiden:

Endringer i samfunnet fører til nye krav, forventninger og utfordringer som skolen skal balansere i sitt brede samfunnsoppdrag. Her gir vi eksempler på noen utviklingstrekk som har blitt nevnt i forbindelse med fellesskolens framtid.

Politiske utviklingstrekk

Eksempler på utviklingstrekk under denne overskriften er økt geopolitisk spenning, utfordringer for demokratiet som kamp om fakta, ulike virkelighetsforståelser, økt polarisering og lavere tillit i samfunnet. Å ruste barn og unge til konstruktiv deltakelse i demokrati og samfunnsliv er en viktig del av skolens samfunnsoppdrag. Skolen har en viktig rolle i å bygge tillit mellom mennesker og løfte de verdiene som knytter oss sammen.

Økonomiske og demografiske utviklingstrekk

Eksempler på utviklingstrekk under denne overskriften er befolkningsendringer og mindre økonomisk handlingsrom. Demografiske endringer vil føre til at det blir færre barn i skolealder og færre yrkesaktive i framtiden. Det økonomiske handlingsrommet for offentlig sektor påvirkes også, noe som får betydning for skolens rammevilkår. Demografi

og økonomi kan tvinge fram endringer i skolestrukturen og påvirke rekruttering av lærere fordi det vil bli økt kamp om arbeidskraften mellom skolen og andre sektorer. Endringer i arbeidsmarkedet vil også endre kompetansebehovene i framtiden.

Teknologiske utviklingstrekk

Under denne overskriften kan vi plassere utviklingen innenfor teknologi og digitalisering. Den teknologiske utviklingen gir mindre skille mellom det fysiske og digitale i relasjonsbygging, kulturelle opplevelser, produkter og tjenester. Dette har betydning for samfunnsutviklingen i stort og for kompetansebehov i arbeidsmarkedet. Digital teknologi i skolen gir nye muligheter for tilpasset opplæring og variasjon i opplæringen, men utfordrer samtidig måter å tenke vurdering og læring på.

Juridiske og organisatoriske utviklingstrekk

Rettighetsfesting og økt oppmerksomhet om elevers individuelle rettigheter bidrar til å forme og endre skolens rammer og prioriteringer. Mange kommuner strever med å innfri rettigheter i lovverket og forventningene fra befolkningen. Noen ganger kan det å oppfylle individuelle rettigheter ta tid og ressurser bort fra felleskapet.

Eksempler på utviklingstrekk under denne overskriften kan også være endringer i styringsformer og styringskultur, f.eks diskusjoner om statens rolle i skolepolitikken, om nytt kvalitetsutviklingssystem og om hvor detaljerte læreplanene skal være.

Sosiokulturelle utviklingstrekk

Under denne overskriften kan vi plassere endringer i barne- og ungdomstiden, endringer i fysisk og psykisk helse, større sosiale forskjeller, utenforskap og økt mangfold. Endrede medievaner kan være medvirkende til noen av de utfordringene vi ser i skolen i dag. Økt individualisering i samfunnet, gjennom blant annet økte krav til individuell tilpasning og oppfølging, kan også falle inn under denne overskriften. Her spiller også endringer i foreldrerollen inn. Økt mangfold, blant annet som følge av innvandring, påvirker hvordan skolen kan gi tilpasset opplæring til alle og individuell tilrettelegging til elever som trenger det.

Klimaendringer

Under denne overskriften kan vi spørre hvordan klimaendringene, klimarisiko og miljøspørsmål vil påvirke skolen framover. Klimaendringene vil kunne påvirke det økonomiske handlingsrommet for offentlig sektor, gi demografiske endringer som følge av økt migrasjon, og det grønne skiftet vil gi endrede i kompetansebehov i arbeidslivet. Utviklingen kan gjøre det viktigere å forstå grunnleggende dilemmaer knyttet til klimautfordringer og bærekraft, utvikle systemforståelse, kritisk tenkning og evne til etisk refleksjon. Det kan bli nødvendig å lære barn og unge å håndtere hendelser og bekymringer knyttet til klimautfordringene, og samtidig ruste dem til å lære, samarbeide og innovere i møte med kriser.

2.3 Planverk

Øksnes kommune har siden 2011 hatt visjonen: «Øksnes for flere». Visjonen har en sentral plass i «**Kommunedelplanens samfunnsdel 2020-2032**», der det understrekes at visjonen fokuserer på befolkningsutvikling, spesielt blant unge. Betydningen av et godt barnehage tilbud for å nå denne visjonen er tydeliggjort gjennom flere punkter i planen:

- «Barn og unge er vår viktigste ressurs og vår framtid. Vi skal ha gode og trygge oppvekstvilkår. Det trengs bl.a. tilrettelegging for barnefamilier, gode skoletilbud og en variert kultur – og fritidstilbud som stimulerer til lek, aktivitet og utfoldelse».
- «Vi arbeider for å ha tilgjengelige og tilpassede barnehageplasser og SFO-tilbud for alle som ønsker det – hele året».
- «Vi sørger for gode fysiske rammer for skoler og barnehager, både bygg og uteområder».
- «Vi arbeider for å ha god kompetanse og grunnbemanning i barnehager og skoler».

Gode barnehage- og skoletilbud er sentralt i stedsutvikling og i arbeidet med å skape livskraftige bygder.

Fra «**Kommunedelplanens samfunnsdel 2020-2032, arealstrategien**» er følgende punkt hentet:

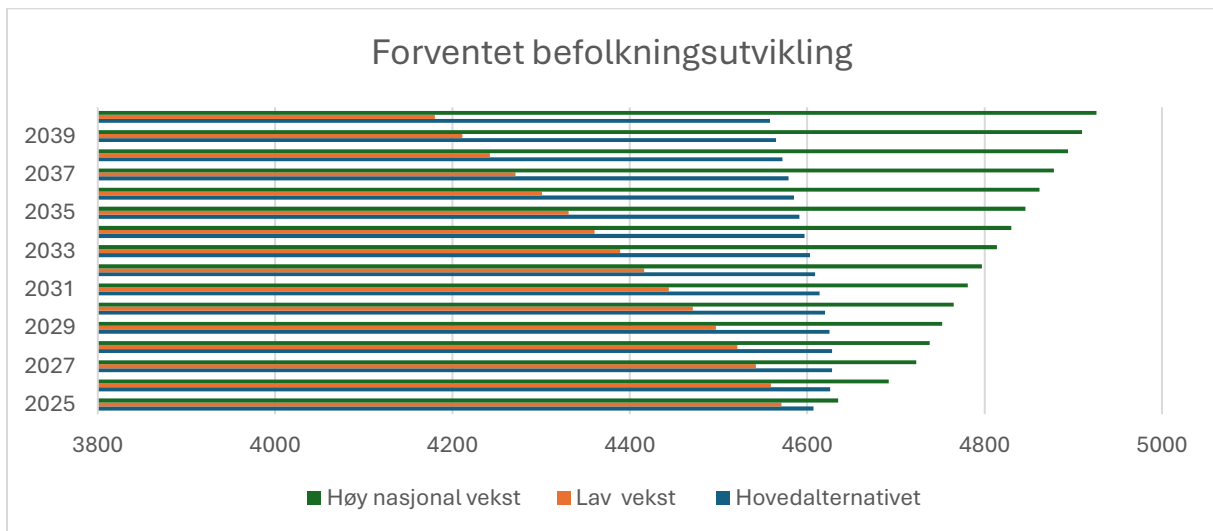
- «Vi arbeider for livskraftige bygder, og en best mulig utvikling i perifere deler av kommunen».

Barnehagenes og skolenes rolle i det å skape trygge og gode oppvekstvilkår er understreket i «**Forebyggende plan barn og ungdom i Øksnes**», og er også tydeliggjort som del av budsjett og økonomiplanarbeidet for kommende år.

3.0 Viktige moment i vurderingen av alternative skole- og barnehagestrukturer

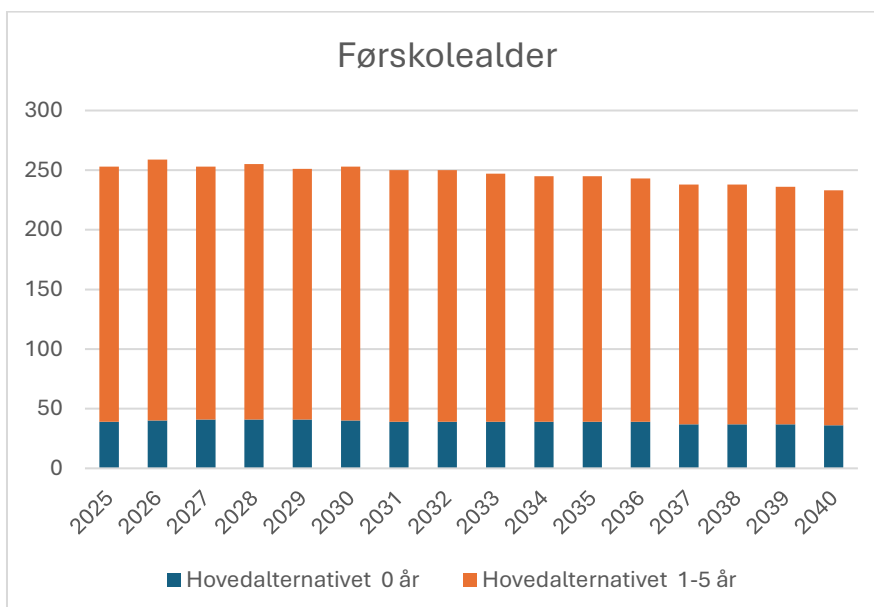
3.1 Folkeketallsprognoser

3.1.1 Hele befolkningen

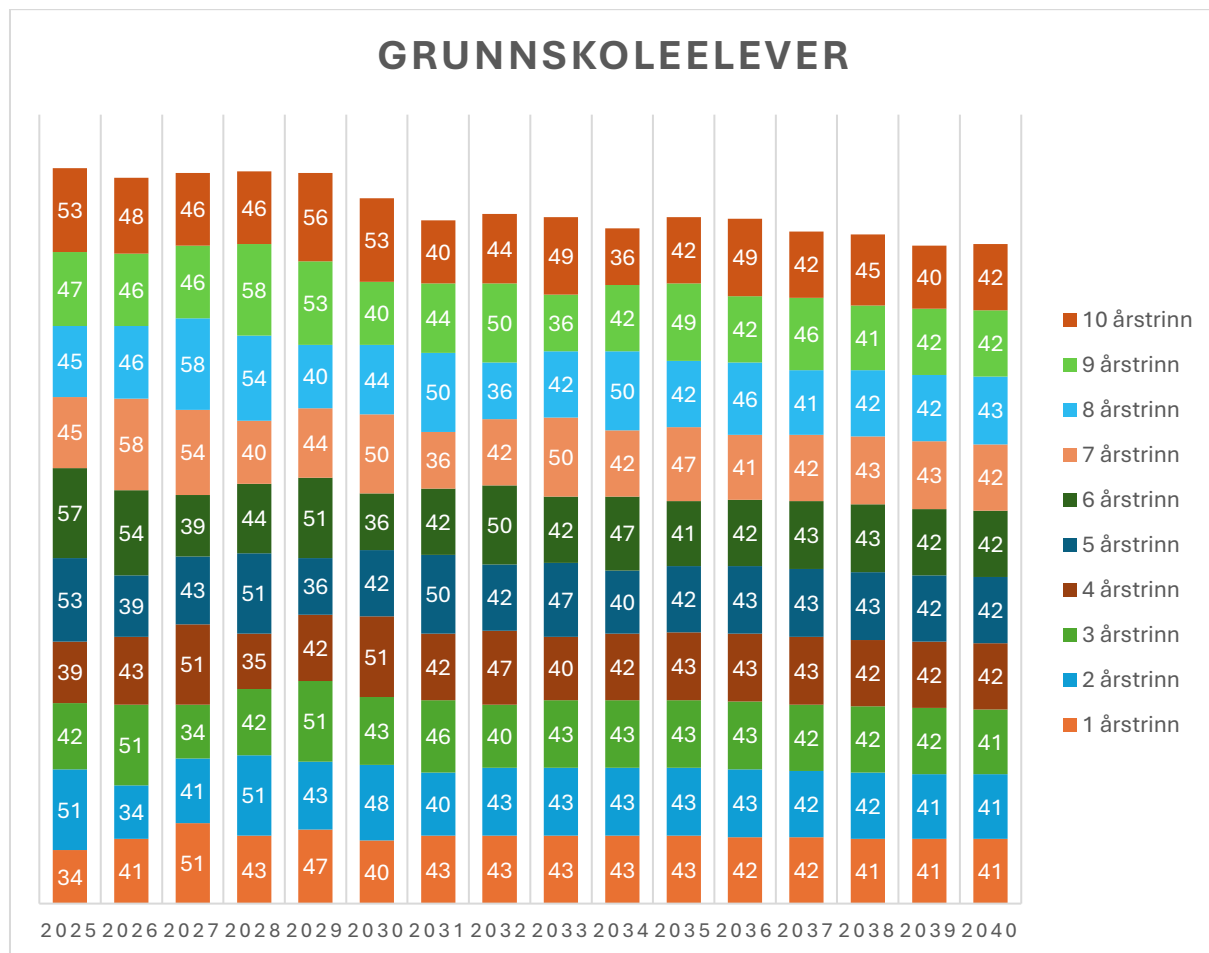
I tabellen over ser vi SSBs alternativer for lav, middels (hovedalternativ) og høy befolkningsvekst frem til 2040. I 2040 gir hovedalternativet en forventet reduksjon i folketallet i Øksnes på 44 personer. Med andre ord kan man, basert på SSBs framskrivning, forvente at det totale folketallet i Øksnes vil stabilisere seg omtrent på dagens nivå de kommende 15 årene.

3.1.2 Førskoleprognose 0 – 5 år

I tabellen over ser vi at antall barn i førskolealder forventes å synke fra 2028 og frem mot 2040. Fra en toppverdi i 2026 på 259 førskolebarn, til en bunnverdi på 233 førskolebarn i 2040. En reduksjon på 26 barn innenfor perioden.

3.1.3 Grunnskoleprognose

Ut fra fremskrivingen ser vi at Øksnes kommune kan forvente relativt stabile elevtall frem til 2029 med i overkant av 460 elever innenfor grunnskolealder. Derfra og utover ligger det an til en gradvis reduksjon i elevtallene, der vi mot slutten av perioden understiger 420 elever, altså en reduksjon på i overkant av 40 elever.

3.1.4 Lokale justeringer av fremskrevne tall, SSB

Det foreligger stor usikkerhet rundt prognosene fra SSB. Som allerede understreket, forholder vi oss i denne utredningen til SSBs hovedalternativ, som ligger et sted midt mellom høy- og lav alternativene. Tar vi 2031 som et eksempel-år, det året barna født i 2025 begynner i første klasse, er forskjellen mellom lavalternativet og høyalternativet 34 elever, mellom hovedalternativet og lavalternativet 15 elever, mellom hovedalternativet og høyalternativet 19 elever. Altså en betydelig variasjon, og en variasjon som øker utover i perioden.

Det er også store forskjeller mellom de historiske tallene SSB oppgir og de faktiske tallene skolene rapporterer årlig. For skoleåret 2025–2026 fremgår det av SSBs tall at det er 466 elever ved skolene i Øksnes, mens korrekt tall er 435 (31 færre). For skoleåret 2024–2025 oppgir SSB 471 elever, mens korrekt tall er 459 (12 færre).

Til tross for usikkerhet i SSB s befolkningsprognoser, er det uansett det beste verktøyet vi har for å gjøre vurderinger fremover i tid. Skal man få det rette bildet, må da historiske tall, selv om vi med fasit i hånd vet at disse ikke er korrekte, danne grunnlag, og sees i direkte sammenheng med de fremskrevne prognosene som presenteres.

Som et supplement til tallene som er presentert fra SSB presenteres her lokale beregninger for perioden 2025 – 2031, der faktiske fødselstall, registreringer i barnehage, samt skolenes registreringer på kjente barnetall, danner grunnlaget for prognosene. Barn født i 2025 vil være førsteklassinger i 2031, mens barn født i 2016 vil være tiendeklassinger. Skoleåret 2031 – 2032 er således det siste året vi har full oversikt over hele grunnskoleforløpet og kan gi tilnærmedesvis fasit på antall elever i Øksnesskolen, totalt sett.

Det gjøres oppmerksom på at også disse tallene kan endre seg utover i perioden, bla i forhold til til- og fraflytting. De vil uansett være det nærmeste en fasit vi kan komme for å gi en god prognose ut fra kjente faktorer.

	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Fødte (kostratall)	39	40	40	45	47	31	37	48	27	32	39	34	41	31	36	39
Kull i Alsvåg	13	7	6	9	10	9	6	4	1	10	9	4	6	8	4	7
Kull på Myre	29	37	39	44	41	25	37	43	29	31	38	30	37	32	27	32
Tilflytting/fraflytting	3	4	5	8	4	3	6	-1	3	9	8	0	2	9	-5	

I tabellen over vises grunnlagstall som ligger til grunn for lokal elevtallsfremskrivning frem til og med skoleåret 2031 – 2032 for begge skolene:

	25/26	26/27	27/28	28/29	29/30	30/31	31/32
Elevtall ved Alsvåg skole pr skoleår	49	49	43	40	42	42	48
Elevtall barnetrinn ved Myre skole pr skoleår	250	244	233	245	240	222	227
Sum elevtall barnetrinn i Øksnes	299	293	276	285	282	263	263
Ungdomstrinn Øksnes	131	134	149	138	128	124	120
Sum elevtall i Øksnes	430	427	425	423	410	387	383

Det forventes relativt stabile elevtall frem til og med skoleåret 2028 – 2029. Deretter en betydelig reduksjon ut perioden. Det fremgår av tallene at Alsvåg skole har stabile tatt gjennom hele perioden, mens antallet elever totalt sett i kommunen er synkende.

3.2 Driftsøkonomi

3.2.1 Grunnskoleområdet

Grunnskoleområdet består av fire deler som rapporteres i KOSTRA. Disse fire områdene er:

- Grunnskole drift – kostnader til lønn og utstyr knyttet til gjennomføring av undervisning.
- SFO – kostnader til lønn og utstyr knyttet til drift av SFO.

- Grunnskolebygg – kostnader til vedlikehold, vaktmestertjenester, uteanlegg, renhold, oppvarming mv.
- Skoleskyss – kostnader relatert til elever som oppfyller krav til skoleskyss.

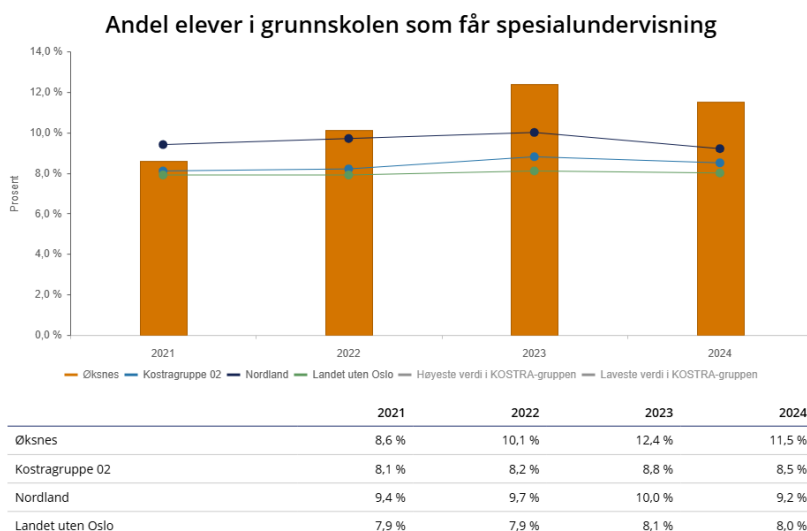
Tabellen under viser regnskapstall for de fire områdene, samt kostnader per elev basert på driftsregnskapene for 2024 for disse fire områdene sammenlignet med landsgjennomsnitt og sammenlignbare kommuner i KOSTRA-gruppe 2.

	Grunnskole drift	SFO	Bygg	Skyss
Regnskap Øksnes 2025 (mill. kroner)	65 959 804	2 186 924	9 909 130	1 951 273
Øksnes – Kostnad per elev	151 631	20 063	23 044	13 838
Gruppe 2 – Kostnad per elev	147 315	20 431	26 756	12 430
Landet – Kostnad per elev	132 164	20 371	28 680	13 183

Tabellen viser at det brukes noe over sammenlignbare kommuner på grunnskole drift og på skoleskyss. Kostnader til SFO og drift bygg er noe lavere.

Kostnadsbildet i forhold til grunnskole drift og skoleskyss må sees i sammenheng med at kommunen har relativt høye kostnader tilknyttet ordningen med kjøp av elevplasser i Sortland kommune for elever i Romset krets. Tar vi dette ut av ligningen ligger kostnad pr elev på nivå med sammenlignbare kommuner.

Andelen elever med spesialundervisning har gått noe ned, men ligger fortsatt langt høyere enn både snittet i Nordland, gruppe 2 og landsgjennomsnittet, og bidrar til høyt press på skolenes budsjetter.

3.2.2 Barnehage (Ørntua)

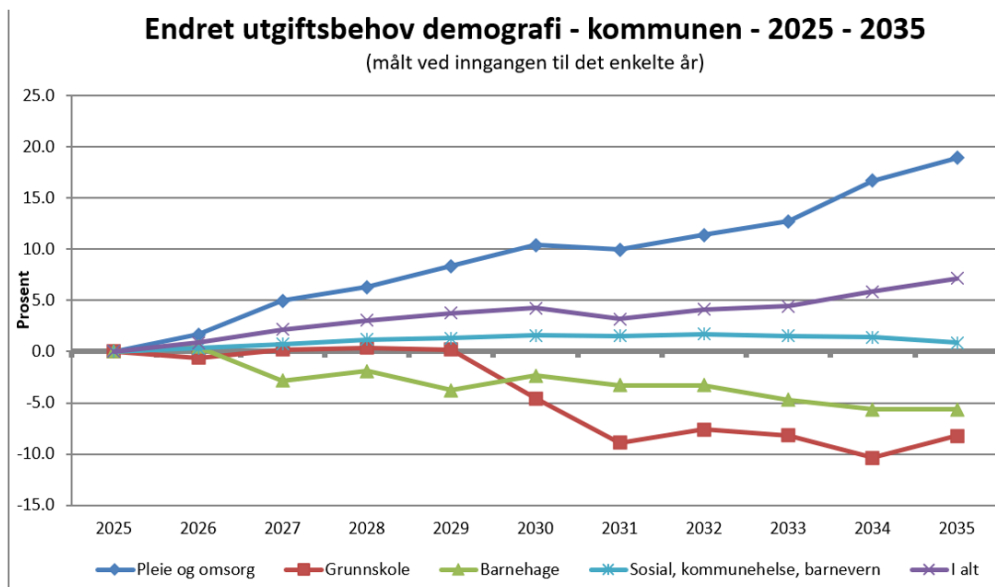
Regnskapstall for Ørntua barnehage for 2025 er kr 7 700 033. Barnehagen driver i henhold til budsjett, der økonomi tildeles med bakgrunn i nasjonalt fastsatte normtall:

Pedagogisk norm: én pedagog per 14 barn

Bemanningsnorm: én ansatt per 6 barn

I den videre utredningen legges det til grunn at økonomien tilknyttet drift Ørntua barnehage ligger som en konstant verdi. Endringer i driftskostnader ved opprettelse av et oppvekstsenter redegjøres for i en total, der endringene fremgår av justeringer innenfor grunnskoledelen av oppvekstsenteret.

3.2.3 Endret utgiftsbehov med bakgrunn demografi – Øksnes kommune 2025 - 2035

Ser vi på de totale utgiftsbehovene i kommunen kommende år, ser vi at innenfor grunnskoleområdet er utgiftsbildet omentrent uforandret frem til 2029, mens det innenfor barnehage er en svak reduksjon. Samtidig ser vi at innenfor pleie og omsorg foreligger det en umiddelbar økning i utgifter, langt over samlet reduksjon innenfor barnehage og skole.

Situasjonsbildet her er kjent, og kommunisert i Øksnes kommunes økonomiplan.

Utgiftsreduksjon innenfor oppvekstområdet vil ikke alene kompensere for utgiftsøkningene som vil påløpe innenfor pleie og omsorg. Dette kommer også tydelig frem i følgende oversikt basert på tabellen over:

Anslag årlig endring i kommunens utgiftsbehov (i 1000 kroner) per tjenesteområde som følge av befolkningsendringer

(2024 kroner og endring fra 1.1.2025)

Endring utgiftsbehov per 1.1	Pleie- og omsorg	Grunnskole	Barnehage	Sosial	Kommunehelse	Barnevern	SUM ØKSNES
2026	3,064	-375	272	228	199	-157	3,232
2027	6,138	490	-1,906	178	224	-99	5,026
2028	2,515	124	545	227	201	-87	3,524
2029	3,781	-115	-1,089	74	156	-110	2,697
2030	3,785	-2,966	817	63	211	-64	1,846
2031	-815	-2,660	-545	-3	87	-124	-4,059
2032	2,669	801	0	-64	224	-10	3,620
2033	2,432	-358	-817	-167	144	-132	1,102
2034	7,410	-1,351	-545	-360	342	-63	5,434
2035	4,137	1,300	0	-515	200	-119	5,004
Sum 2026-2035	35,118	-5,110	-3,267	-338	1,989	-966	27,425

Ser vi isolert sett på årene frem til 2029, ligger i hovedsak utfordringen på grunnskoleområdet. Det forventes ikke en reell nedgang i utgiftsbehovet, men grunnskoleområdet er likevel det området som i økonomiplanperioden forholder seg til de største reduksjonene, og derfor vil ha de største omstillingsbehovene.

3.3 Areal og tilstand skolebygg / barnehage (Ørntua)

3.3.1 Alsvåg skole

Alsvåg skole består av hovedbygg (tidligere ungdomsskolebygg) og «nyskolen» (tidligere barneskolebygg). Bruttoareal for byggene samlet er 2 196 m².

Skolen benytter seg i hovedsak av hovedbygget, men benytter seg av arealer i «nyskolen» for gjennomføring av SFO.

Hovedbygget fremstår i dag godt vedlikeholdt. Gymsal, kantine og skolekjøkken var ferdigbygd/ombygd så sent som i 2011. Vinduer, tak og fronter er skiftet ut i perioden 2015 – 2020. Klasserom og handicapfasiliteter er oppgradert etter 2020.

2. etasje i «nyskolen» er per i dag ikke i drift. Drift i disse lokalene vil forutsette totalrenovering. SFO-lokalene i 1. etasje er i god stand og ble delvis renovert i 2018.

For å beregne kapasitet ved Alsvåg skole tas det utgangspunkt i klasseromsnormen som anbefaler 2,0 - 2,5 m² pr elev, samt det antall klasserom skolen benytter seg av inneværende skoleår. Netto klasseromsareal er 290 m², som tilsier en elevkapasitet på inntil 96 elever.

3.3.2 Myre skole

Det ligger som forutsetning for denne utredningen av skolestruktur, at utbygging ved Myre skole skal være ferdigstilt. Myre skole vil etter utbygging ha et brutto areal på ca 5618 m². Netto klasseromsareal vil være på 1308,5 m², som ut fra anbefalt klasseromsnorm tilsier en elevkapasitet på 530 elever.

Myre skole vil etter ombygging bestå av 3 hovedbygg. Det vil være et ombygd 1 – 4 bygg med kapasitet på 200 elever, et nybygd 5 – 7 bygg med kapasitet på 150 elever, samt dagens ungdomsskolebygg 8 – 10 med kapasitet på 180 elever.

Hele skoleanlegget vil fremstå med en felles pedagogisk utforming med trinnvise baser med egen garderobe, basetorg, klasserom og grupperom.

3.3.3 Ørntua barnehage

Ørntua barnehage har et netto leke- og oppholdsareal på 223,6 m². Barnehagen er på dette grunnlaget godkjent for 44 barnehageplasser. Barnehagen driftes med fullt belegg hvert barnehageår, og det foreligger dermed ikke arealmessig restkapasitet ved enheten.

3.3.4 Vurdering av areal og skolekapasitet

Uavhengig av valg av skolestruktur viser tallene redegjort for ovenfor at begge skolene har tilstrekkelige arealer til å ivareta elevene, og at arealene er i god, for ikke å si svært god, stand til formålet. Ved å videreføre dagens skolestruktur vil det, basert på framskrevne elevtall for begge skolestedene, være arealmessig overkapasitet ved begge skolene.

Ved en sentralisering av alle elevene til Myre skole, vil det fremdeles være en viss overkapasitet arealmessig, men vi vil da forholde oss til en mer optimalisert situasjon som også gir rom for en fremtidig elevtallsøkning.

Ved å etablere et oppvekstsenter i Alsvåg, må barnehage og grunnskoledelen være adskilt i separate bygg. For skoledelen må hovedbygget benyttes, da spesialrom og administrasjonsfasiliteter er plassert her, mens barnehagen vil videreføre sin drift i egne lokaler.

3.4 Lokalsamfunn og tilhørighet

3.4.1 Generelt

En endring i skolestruktur, vil kunne gi konsekvenser for nærmiljøet innenfor eksisterende skolekretser. Skolen er en av de mest sentrale institusjonene i ethvert lokalsamfunn. Den er ikke bare en arena for læring, men en grunnleggende fellesskapsbyggende institusjon som former identitet, legger grunnlaget for sosial tilhørighet og sikrer utvikling og livskvalitet for kommende generasjoner. Skolens rolle strekker seg tradisjonelt ut over undervisning – den påvirker trivsel, folkehelse, bosetting, næringsliv, frivillighet og demokratisk deltakelse.

I små lokalsamfunn, der relasjoner er tette og oversiktlige, får skolen ofte enda større betydning. Den fungerer ofte som et naturlig samlingspunkt, både for barn og voksne. Erfaringer fra våre egne skoler viser at nærhet, trygghet og kjente rammer bidrar til trivsel og legger et godt grunnlag for læringsutbytte. Elever som blir sett og møtt som individer, utvikler større trygghet og tilhørighet – noe som igjen skaper et godt grunnlag for læring og personlig vekst.

Skolens betydning for lokalmiljøet er en faktor som løftes når skolestruktur, skolekretsgrenser og nedleggelse diskuteres - både i Øksnes og ellers i landet. Engasjementet og følelsene som kommer frem i sakene synliggjør skolens plass og betydning for lokalmiljøene og kommunen. Endringer kan utløse konflikt og mistillit mellom innbyggere, bygder og kommuneledelse.

Norsk senter for bygdeforskning har gjennomført en litteraturgjennomgang på skolesentralisering og skolestrukturendringer, da med søkelys på hvilke konsekvenser som synes i lokalsamfunnene. Forskningen som ligger til grunn er blant annet fra Nordlandsforskning

(Solstad 2006) og Høgskolen i Volda (Kvalsund 2004), som beskriver små skoler som viktige sosiale arenaer i mindre bygdesamfunn, som kan skape læringsaktiviteter i lokalbefolkningen og lokal kultur og miljø. Det har betydning for de politiske målene om levende bygder og opprettholdelse av levedyktige lokalsamfunn. (Norsk senter for bygdeforskning, 2015). Rapporten understreker behovet for en mer helhetlig tilnærming til vurderinger av skolestruktur, der skolens betydning for lokalsamfunnet blir tillagt større vekt. Det er viktig å utvikle kunnskapsgrunnlag som ikke bare setter søkelys på økonomi og pedagogikk, men også på skolens rolle i å opprettholde levende og bærekraftige lokalsamfunn.

Rapporten Morgendagens skoler – Rom for læring, lek og utvikling (SINTEF Fag 108, 2024) viser hvordan skolebygg spiller en nøkkelrolle i lokalmiljøet, langt utover undervisning. Skolen fungerer som en møteplass, sosial arena og samfunnsbygger – spesielt i distriktene, der den ofte er den viktigste fellesarenaen. Flere casestudier viser hvordan skoler styrker nærmiljøet gjennom universell utforming, uteområder for aktivitet, og åpne løsninger som muliggjør bruk utenom skoletid. Dette styrker tilhørighet, inkludering og lokal identitet. Et viktig poeng er muligheten for flerbruk og sambruk: skolebygg som benyttes til kultur, fritid og tjenester på kveldstid gir bedre ressursutnyttelse og økt bærekraft. Fleksible løsninger gjør det også enklere å tilpasse skolen til endrede elevtall og behov. Arkitektur og utforming har dermed betydning for både læringsmiljø og lokalsamfunn. Rapporten anbefaler at skolestruktur vurderes i lys av skolens helhetlige rolle: som læringsarena, samfunnsressurs og bærekraftig møteplass.

3.4.2. Lokalt perspektiv

I arbeidet med denne utredningen har det vært et bredt fokus på å innhente innspill fra alle berørte parter, og Øksnes samfunnet generelt. Ansatte, elevråd, foreldreutvalg ved begge skolene har uttalt seg, det samme har flere lokale lag og foreninger.

Innspill fra både fagmiljø og frivillighet, lag og foreninger løfter opp skolen som en sentral institusjon i bygda, med stor betydning ut over det rent opplæringsmessige. Skolens rolle i forhold til å skape bolyst, samt å legge til rette for kultur, idrett og øvrig fritidsaktivitet løftes frem. Det samme gjør betydningen for utvikling av lokalt næringsliv.

Elevrådene og FAU fokuserer på identitet og trygghet. Det å få beholde begge skolene vil medføre å videreføre noe som de som elever er glade i, og som har betydning for dem. Mindre skolemiljø settes i sammenheng med trygghet, aldersblanding, at de eldre passer på de yngre, samt at overgangen fra barnehage til skole blir enklere for det enkelte barn. Betydningen av et godt uteområde med turmuligheter, akebakke og skileikmuligheter understrekes. Det samme gjør viktigheten av å opprettholde aktiviteter som 17. mai feiring, idrett, spillekvelder og tabata.

3.4.4 Skoleskyss

Elever har etter opplæringsloven rett til skoleskyss når skoleveien er lang, særlig farlig eller vanskelig. For elever i 1. klasse er skyssgrensen 2 km, mens den for 2.–10. trinn er 4 km. I tillegg er det en grense for hvor lang gangavstand eleven kan ha fra hjemmet til offentlig transportmiddel før eleven har krav på særskilt skyss på denne strekningen. Grensen for elever i 1. klasse er 1 km, mens den for elever i 2.–10. trinn er 2 km. Den tidligere anbefalte totale reisetiden mellom hjem og skole for elever i grunnskolen er ikke lenger gjeldende.

Det er relativt kort avstand mellom kommunens to grunnskoler, om lag 8 km. Ved vurdering av reisetid inkluderes gangtid til holdeplass og ventetid på transportmidlet. I vurderingen må det også tas hensyn til at det er elever ved begge skoler som i dag har rett til skoleskyss. For noen

elever vil en endring i skolestruktur dermed innebære lengre reisetid. Dette kan illustreres med tabellene under, der områdene med lengst skysvei i dag redegjøres for ved begge skolestedene.

Myre skole	Steinlandsfjord	Stø	Gisløy	Strengelvåg
	15 km	27 km*	12 km	7 km

*Via Strengelvåg - Gisløy

Alsvåg skole	Nyjord	Sørvågen	Rødsand	Lia
	4 km	2,5 km	4,5 km	7 km

Med bakgrunn i dette ser vi at en eventuell nedleggelse av Alsvåg skole vil innebære at samtlige elever ved skolen vil ha behov for skoleskyss ut til Myre skole. Elever som i dag har skoleskyss, vil samtlige få lengre skolevei. Elevene fra Lia vil få den lengste skysveien med ca. 15 km. Ingen vil få lengre skysvei enn det som allerede er etablert innenfor dagens skolestruktur, der lengste skysvei er 27 km.

Myre skole	Nyjord	Sørvågen	Alsvåg	Lia
	4 km	5,5 km	9 km	15 km

3. 5. Pedagogisk vurdering

3. 5.1 Forskning på området

Alternativene som ligger til grunn for denne utredningen gjør det naturlig å se på om det er sammenheng mellom skolestørrelse og kvalitet. Å opprettholde dagens skolestruktur, eventuelt opprette et oppvekstsenter i Alsvåg, vil bety at vi legger opp til drift i små enheter. Å sentralisere alle elevene til Myre, betyr at vi legger opp til drift av en, stor skole.

I denne sammenheng er det relevant å understreke at det å definere hva som er en stor skole, og hva som er en liten skole, er relativt. Disse begrepene varierer mellom ulike land og regioner. I Norge vurderes en skole tradisjonelt som liten når den har færre enn 100 elever, middels når elevtallet er mellom 100 og 300 elever og som stor skolen har over 300 elever.

Professor Thomas Nordahl er en nestor i norsk skoleforskning. Hans forskningsresultater benyttes ofte som grunnlag når kommuner og fylkeskommuner gjør endringer i skolestruktur.

Nordahls hovedtese er «større skoler er bedre enn små skoler, både for læring og trivsel». Dette begrunner han forskningsmessig med følgende:

1. Profesjonsfellesskap og læringskultur

- Skoler trenger robuste fagmiljøer for å utvikle og opprettholde en felles pedagogisk praksis.
- Mindre skoler har ofte begrenset kapasitet for samarbeid, faglig støtte og spesialisering, noe som gjør kvalitet mer sårbar for fravær og personavhengighet.
- Større skoler har bedre rammer for teamarbeid, kollektiv kompetanseutvikling og stabile læringsmiljø.

2. Inkludering og tidlig innsats

- Inkludering av elever med ulike behov krever tilgang på spesialpedagogisk og tverrfaglig kompetanse.
- Større enheter har større fleksibilitet til å organisere tiltak rundt eleven, mens små enheter ofte må «strekke» ressursene på tvers av behov.

3. Fagtilbud og dybdelæring

- Kvalitet i opplæringen forutsetter faglærere i flere fag, særlig etter fagfornyelsen.
- Større skoler sikrer mer stabil tilgang på fagkompetanse og mer lik kvalitet for elever, uavhengig av årskull og lærerbytter.

4. Stabilitet og forutsigbarhet

- Forskningen viser at variasjon i kvalitet øker i små skoler, hovedsakelig som følge av sårbare bemanningssituasjoner og varierende kompetansebredde.
- For kommuner med fallende elevtall kan robuste enheter sikre langsiktig bærekraft i både kompetanse, økonomi og drift.

5. Sosialt miljø

- Små skoler gir ofte trygghet og nærhet.
- Større skoler gir flere mulige vennskapskonstellasjoner, sterkere elevmiljø og mer differensierte lærings- og aktivitetstilbud.

Så nyanserer Nordahl umiddelbart sin innledende konklusjon. Han står ved at skolens struktur påvirker muligheten for å levere kvalitet på disse områdene over tid. Samtidig understreker han at forskningen viser at kvaliteten i skolen i hovedsak skapes gjennom kompetente lærere, gode relasjoner og sterke profesjonsfellesskap – ikke av skolestørrelse i seg selv.

Nordahl har støtte fra Tone H. Sollien (2008) i sin konklusjon. Sollien oppsummerer i artikkelen «Sammenheng mellom skolestørrelse og kvalitet» noe av den forskningen som har vært gjort om temaet. Hensikten med gjennomgangen av tilgjengelig forskning var å se om det var forskningsmessig hold i antagelsene om små skoler gir bedre kvalitet både faglig og sosialt enn større skoler.

Sollien oppsummerer sin gjennomgang med at det er forskningsmessig belegg for:

- Å si at elevenes faglige utbytte øker med skolestørrelsen, men at en ikke kan si om det er skolestørrelsen alene som skaper dette.
- Å si at mindre skoler (færre enn 300 elever) er bedre for enkelte elevgrupper.

Videre sier hun at det ikke er forskningsbelegg for å si at skolestørrelsen:

- Har betydning på elevenes sosiale kompetanse eller læringsmiljøet
- Har betydning for elevens motivasjon for læring
- Har betydning for elevmedvirkning i skolen

Ut fra hennes funn konkluderer også hun med at andre faktorer har større betydning for kvaliteten i skolen enn skolestørrelsen.

Dette er også i tråd med forskningsresultatene til John Hattie (2009) som konkluderer med at skolestørrelse har en svak positiv påvirkning på skoleresultatene. Av de 138 faktorene som var tatt med i undersøkelsen rangerer Hattie skolestørrelse på 59. plass av faktorene som påvirker elevens læringsutbytte.

3.5.2. Oppvekstsenter

Forskning redegjort for ovenfor, er like relevant i forhold til et oppvekstsenter, som i forhold til rene grunnskoler. I tillegg er det pedagogiske og organisatoriske kvaliteter ved et oppvekstsenter som er direkte relatert til organiseringsformen:

- Helhetlig oppveksttenking.
- Pedagogisk nytenking.
- Sambruk av lokaler og uteområder.
- Felles administrasjon og personale.
- Felles ressursutnytting når det gjelder kompetanse og økonomi.

De pedagogiske gevinstene knyttes ofte opp mot fleksibel bruk av bygg, og fordeler det fokuseres på er:

- Ivaretar vekslende barnetallsutvikling og ulik aldersmessig sammensetning av barnegruppene.
- Kan gi effektiv utnyttelse av bemanning.
- Kan gi effektiv utnyttelse av areal.
- Kan gi mulighet for mer fleksibel gruppeorganisering for de eldste, samtidig trygge rammer for de minste barna gjennom mindre rom/avdelinger.

3.5.3. Relevans for Øksnes kommune

Kvaliteten i skolen avgjøres først og fremst av lærernes kompetanse, relasjoner og et sterkt profesjonsfellesskap. Forskning redegjort for viser at robuste fagmiljøer gir bedre forutsetninger for tidlig innsats, inkludering og stabilt læringsmiljø. Strukturelle valg må sikre tilstrekkelig kapasitet, kompetanse og forutsigbar kvalitet for alle elever i Øksnes kommune.

I forhold til oppvekstsenter vil effektivering av en pedagogisk gevinst, være vanskeliggjort i forhold til manglende muligheter for å etablere felles bruk av lokaler (fleksible bygg), og derigjennom kunne optimalisere sambruk av personell.

4.0 Vurdering av de ulike alternativene for fremtidig skolestruktur

I henhold til KS-vedtak 079/25 har arbeidsgruppen vurdert 3 alternativer for skolestruktur. Vurderingene er gjort i henhold til forutsetningene som er lagt til grunn for kommunestyrets vedtak, der målet er å belyse pedagogiske, samfunnsmessige, demografiske og økonomiske konsekvenser ved de ulike alternativene.

Felles forutsetning for vurdering av de ulike alternativene er som følger:

- Ombygging og nybygg ved Myre skole ferdigstilt. Dette ligger i bunn, uavhengig av skolestruktur.
- Øvrige arealer som er vurdert i utredningen vurderes i god stand, og det er ikke lagt til grunn investeringskostnader for videre drift ved noen av enhetene ut over det som foreligger, samt ordinært vedlikehold.
- Elevene fra Romset og Kavåsen er videreført som gjesteelever i Sortland kommune. I skrivende stund gjelder dette 5 elever.

4.1 Alternativ 1: Videreføring av dagens skolestruktur

4.1.1 Strukturtiltak

Alternativet innebærer å beholde eksisterende struktur for grunnskolen i Øksnes med en små barneskole, Alsvåg skole og en stor 1 – 10 skole, Myre skole. Dette er i stor grad samsvar med analysen redegjort for tidligere i utredningen om nåsituasjonen.

Fordelene ved å opprettholde dagens skolestruktur er at skolene er godt etablerte, med en kjent organisering og med godt etablerte samhandlings systemer både internt i Barn og familiesektoren, og også på tvers av sektorer. Begge skolene er sentrale i sine respektive nærmiljø, og gir oversiktlige skolemiljø for elever, ansatte og foresatte.

Ulempene ved å opprettholde dagens skolestruktur er at det er en kostnadsnivende struktur som gir begge skolene lite økonomisk handlingsrom. Skolene har veldig forskjellige forutsetninger elevtallsmessig, personalmessig, arealmessig og pedagogisk. Dette gir utfordringer i drift, og utfordrer prinsippet om et likeverdig tilbud til alle elevene i Øksnes kommune.

4.1.2 Økonomi/drift

	Grunnskole drift	SFO	Bygg	Skyss	SUM
Myre skole	50 634 290	1 635 751	8 365 272	1 839 410	62 474 723
Myre skole – kostnad pr elev	132 898	17 588	21 956	13 726	163 975
Alsvåg skole	9 847 515	551 173	2 730 040	111 863	13 240 591
Alsvåg skole – kostnad pr elev	200 969	34 448	55 715	15 980	270 216
Kommunalsjef - felleskostnader	5 477 999				5 477 999
					81 193 313
Kostnad pr elev					(186 651)

I tabellen over er den tidligere redegjorte økonomien splittet opp og visualisert per skole, basert på dagens struktur. Alle beregninger er gjort på 2025-nivå, med unntak av byggkostnader, der forventet økning i driftskostnader knyttet til Skole- og kulturkvartalet fra 1.8.2028 er lagt inn i matrisen.

Som det kommer frem er kostnadene pr elev vesentlig høyere ved Alsvåg skole innenfor alle kostnadsområdene tilknyttet grunnskole, enn ved Myre skole. I sum er elevkostnaden ved Alsvåg skole kr 270 216 pr elev, mens den ved Myre skole er kr 163 975. Dette gir en gjennomsnittlig elevkostnad for kommunen, inkludert elevene fra Romset krets på kr 186 651 ved en videreføring av dagens skolestruktur fra 1.8.2028.

Det er viktig å understreke at ulikhetene i driftskostnader mellom skolene ikke skyldes ulik «forbruksprofil», men i hovedsak overkapasitet knyttet til skolebygg og pedagogisk drift. En videreføring av dagens skolestruktur vil medføre overkapasitet på disse områdene ved begge skolene.

4.1.3 Areal/kapasitet

Elevtallsprognose frem til 2031 – 2032.

	25/26	26/27	27/28	28/29	29/30	30/31	31/32
Elevtall ved Alsvåg skole pr skoleår	49	49	43	40	42	42	48
Elevtall ved Myre skole pr skoleår	381	378	382	383	368	346	347
Sum elevtall i Øksnes	430	427	425	423	410	387	383

Som det fremgår av elevtallsprognosen vil elevtallet i Øksnesskolen reduseres fra dagen nivå på 430 elever, til 383 elever i 2032. Som redegjort for tidligere opererer SSB med ulike prognoser, der tallene er forskjellige. Tendensen i alle alternativene er imidlertid like; relativt stabilt nivå frem til 2028 – 2029, deretter en fallende kurve.

Setter vi elevtallsprognosen i sammenheng med arealberegningene som ligger til grunn for begge skolene, får vi som følger:

Alsvåg skole			
Klasseromsareal	Elevkapasitet	Behov	Overkapasitet
290 m ²	96	48*	48

**Høyeste elevtall i prognoseperioden etter 1.8.2028*

Myre skole			
Klasseromsareal	Elevkapasitet	Behov	Overkapasitet
1308,5 m ²	530	383*	147

**Høyeste elevtall i prognoseperioden etter 1.8.2028*

Som det fremgår av tabellene vil alternativet medføre at det opprettholdes en betydelig merkapasitet arealmessig ved begge skolene, noe som igjen vil medføre uforholdsmessige høye kostnader for drift skolebygg sett i forhold til antall elever.

Tar vi SSB's mellomalternativ til følge, opererer de med et makstall i prognoseperioden på 464 elever i 2028. Selv med dette som utgangspunkt, vil overkapasiteten være totalt sett i kommunen være på 66 elever.

4.1.4 Pedagogisk drift

Alternativet vil i hovedsak gi tilsvarende mulighetsrom for pedagogisk utvikling som vi har i dag. Skolene er forskjellige, med ulikt utgangspunkt. Alsvåg skole en liten fådeltskole med tett under 50 elever, Myre skole en stor 1 – 10 skole med i rundt 380 elever i prognoseperioden.

Det er etablert et tett samarbeid mellom skolene, noe som er helt nødvendig i og med at Alsvåg skole er avgiverskole til Myre skole når elevene skal på ungdomstrinnet.

De to skolene har et felles pedagogisk grunnsyn og arbeider målrettet med læring og inkludering innenfor samme verdimesse og faglige rammeverk. Skolene samhandler tett og har et likt utgangspunkt i styringssignaler, prioriteringer og forventninger fra skoleeier. Dette gir grunnlag for samordnet praksis, felles kompetanseutvikling og helhetlig oppfølging av elevenes læringsmiljø og læringsutbytte.

Resultater fra relevante kartlegginger og undersøkelser indikerer at skolene har en sammenlignbar resultatutvikling i forhold til læringsmiljø. Skolene viser i hovedsak like styrker og utfordringer relativt til elevtall. Det legges ikke frem skolevise resultater, da flere av indikatorene for Alsvåg skole er unntatt offentlighet av personvern hensyn.

Skolene har imidlertid ulike driftsmessige forutsetninger. I det videre skal vi se på noen sentrale punkter i forhold til dette.

4.1.4.1 Lærertetthet

Lærernormen er en lovpålagt minstenorm for lærertetthet i grunnskolen, og gjelder for ordinær undervisning.

Krav til lærertetthet

1.–4. trinn:

Minst 1 lærer per 15 elever

5.–10. trinn:

Minst 1 lærer per 20 elever

Normen beregnes som et gjennomsnitt per skole og per hovedtrinn, ikke per klasse eller enkelttrinn. Den regulerer altså ikke klassestørrelse, men samlet lærerressurs i forhold til elevtall.

Lærertetthet Alsvåg skole		
Trinn	Antall grupper	Lærertetthet
1 - 4	2	1 lærer pr. 9 elever
5 - 7	3	1 lærer pr. 8 elever

Lærertetthet Myre skole		
Trinn	Antall grupper	Lærertetthet
1 - 4	8	1 lærer pr. 12 elever
5 - 7	6	1 lærer pr. 13 elever
8 - 10	6	1 lærer pr 11 elever

Det kommer frem av tallene at det er stor forskjell på lærertetthet ved kommunens to skoler. Dette er ikke relatert til ulik ressurssetting, men er en konsekvens av skoleslagene.

Det fremgår også at selv om lærertettheten ved Myre skole er lavere enn ved Alsvåg skole, ligger også denne skolen over nasjonale krav til lærertetthet. Det foreligger derfor et effektiviseringspotensial ved skolene samlet sett når man tar utgangspunkt i normtall for lærertetthet.

4.1.4.2 Rekruttering

Det har over år vært utfordrende å rekruttere faglærte lærer til grunnskoleområdet. Dette har vært en regional problemstilling, som også Øksnes har vært en del av.

Andel ufaglærte i Øksnesskolen har utviklet seg på følgende måte de siste årene:

Skoleår	Andel lærere uten godkjent kompetanse		
	Øksnes	Alsvåg skole	Myre skole
2025 - 2026	7%	15%	7%
2024 - 2025	18%	16%	18%
2023 - 2024	17%	39%	12%

Tabellen er utledet ut fra skolenes egen rapportering i GSI (grunnskolenes informasjonssystem).

Som det fremgår av oppstillingen, er Alsvåg skole med få lærere mest sårbar, dersom lærertilgangen er lav, og utfordringen har de siste årene vært størst ved denne skolen.

Det har de to siste årene vært god søknad på utlyste lærerstillinger i Øksnes. Dette har medført at andelen ufaglærte lærere ved våre skoler er redusert, og etter tilsetning i forkant av skoleåret 2026 – 2027, vil samtlige faste stillinger på lærersiden ved begge skolene være besatt av lærere med godkjent kompetanse.

4.1.5 Helhetlig oppvekstperspektiv

Videreføring av dagens skolestruktur med to skoler må vurderes i et helhetlig oppvekstperspektiv, der skolen ses som en integrert del av barn og unges samlede oppvekstmiljø, og ikke utelukkende som en pedagogisk enhet. Dagens struktur med to skoler, gir mulighet til å ivareta ulike behov knyttet til trygghet, nærhet, faglig kvalitet og lokalsamfunnsutvikling.

I prosessen er det kommet mange innspill som fremhever betydningen av å opprettholde to skoler, særlig knyttet til trygghet, tilhørighet og nærhet i barnas hverdag. Den mindre skolen gir oversiktlige elevmiljøer, tette relasjoner mellom elever og voksne og høy grad av sosial trygghet, spesielt for de yngste elevene. Samtidig gir den større skolen robuste fagmiljøer og større organisatorisk kapasitet. Samlet sett bidrar dagens struktur til å balansere behovet for både nærhet og faglig bredde.

Skolene har også en funksjon som strekker seg langt utover den ordinære undervisningen. De fungerer som viktige møteplasser i sine respektive nærmiljø, og er sentrale arenaer for kultur, fritidsaktiviteter og lokale lag og foreninger. Dette har stor betydning for barn og unges oppvekstmiljø, men også for bolyst, lokal identitet og levende lokalsamfunn.

Videreføring av dagens skolestruktur kan derfor ses som et bidrag til å opprettholde et helhetlig og sammenhengende oppvekstmiljø i kommunen, der skole, fritid, kultur og nærmiljø henger tett sammen. En slik struktur gir barn ulike arenaer for utvikling og mestring, og legger til rette for trygge overganger, stabile relasjoner og tidlig oppfølging der det er behov. I vurderingen av fremtidig skolestruktur er det derfor viktig at disse oppvekst- og lokalsamfunnmessige perspektivene tillegges betydelig vekt, i tillegg til pedagogiske, økonomiske og organisatoriske hensyn.

4.1.6 Elevens beste – vurdering

Ved en videreføring av dagens skolestruktur ivaretas elevens beste særlig gjennom nærhet, oversiktlige miljø og stabile relasjoner, spesielt for de yngste elevene ved Alsvåg skole. Samtidig innebærer alternativet ulikheter i rammevilkår mellom skolene og høyere ressursbruk per elev, noe som kan påvirke likeverdighet og langsiktig bærekraft. Elevens beste forutsetter derfor at kommunen videreutvikler samarbeid mellom skolene, sikrer likeverdig tilgang til kompetanse og støttefunksjoner, og arbeider systematisk for trygge overganger og et godt læringsmiljø for alle elever.

4.2 Alternativ 2: Samling av alle elever på én 1.–10. skole på Myre

4.2.1 Strukturtiltak

Alternativet innebærer at Alsvåg skole legges ned, og at alle elevene overføres Myre skole. Hele kommunen vil da utgjøre en skolekrets, og all grunnskoleopplæring, inkludert SFO, vil bli organisert og gjennomført ved Myre skole.

4.2.2 Økonomi/drift

	Grunnskole drift	SFO	Bygg	Skyss	SUM
Myre skole	55 021 805	1 917 159	8 365 272	2 511 984	67 816 220
Myre skole – kostnad pr elev	127 957	17 588	19 454	13 726	157 712
Alsvåg skole	0	0	0	0	0
Alsvåg skole – kostnad pr elev	0	0	0	0	0
Kommunalsjef - felleskostnader	5 214 115				5 477 999
Sum grunnskole drift					73 294 219
Kostnad pr elev					168 492

I tabellen over er den tidligere omtalte økonomien splittet opp og visualisert per skole, basert på forutsetningen om at Alsvåg skole legges ned og at alle elevene samles ved Myre skole. Alle beregninger er gjort på 2025-nivå, med unntak av byggkostnader, der forventet økning i driftskostnader knyttet til Skole- og kulturkvartalet (undervisningsareal) fra 1.8.2028 er lagt inn, samt skoleskyss, der beregningen tar utgangspunkt i at alle elever ved Alsvåg skole må skysses til Myre skole og der økt kostnad er lagt inn på skolen.

Ut fra oppsettet ser vi da at alternativet gir en total årlig innsparing på **kr 7 899 094**.

Hvordan innsparingen fordeler seg over de ulike områdene følger av tabell under.

	Grunnskole drift	SFO	Bygg	Skyss	SUM
Alternativ 1	60 481 805	2 186 924	11 095 312	1 951 273	75 715 314
Alternativ 2	55 021 805	1 917 159	8 365 272	2 511 984	67 816 220
Endring	- 5 460 000	- 269 765	- 2 730 040	+ 560 711	7 899 094

Her kommer det tydelig frem at det meste av innsparingen tilknyttet alternativet er grunnskole drift og reduserte kostnader relatert til bygg.

Innsparing på grunnskole drift, er i hovedsak tilknyttet følgende forhold:

- Reduksjon i antall elevgrupper samlet sett ved skolene. Overføring av elever fra Alsvåg skole til Myre skole medfører ikke behov for å opprette flere grupper ved Myre skole (se pkt. 4.2.4.1 for utfyllende beskrivelse). Samtidig beregnes overført eksisterende ressurs tilknyttet individuelt tilrettelagt undervisning, pedagogisk styrking, materiell og utstyr, samt øvrig elevrettet drift.

- Reduksjon ledelse. Øksnesskolen vil totalt sett ha behov for mindre ressurs til ledelse innenfor dette alternativet.

Innsparing på bygg er i sin helhet relatert til avhendigelse av lokalene som i dag benyttes av Alsvåg skole. Dette er et punkt som vil kreve videre prosess og klargjøring, og beskrives ikke nærmere i denne utredningen.

4.2.3 Areal/kapasitet

Elevtallsprognose frem til 2031 – 2032.

	25/26	26/27	27/28	28/29	29/30	30/31	31/32
Elevtall ved Alsvåg skole pr skoleår	0	0	0	0	0	0	0
Elevtall ved Myre skole pr skoleår	430	427	425	423	410	387	383
Sum elevtall i Øksnes	430	427	425	423	410	387	383

Elevtallsprognosen og forutsetningene redegjort for i alternativ 1 er uforandret, men samtlige elever er nå med bakgrunn i føringene for alternativ 2, lagt til ved Myre skole.

Setter vi elevtallsprognosen i sammenheng med arealberegningene som ligger til grunn for Myre skole, får vi som følger:

Myre skole			
Klasseromsareal	Elevkapasitet	Behov	Overkapasitet
1308,5 m ²	530	423*	107

*Høyeste elevtall i prognoseperioden etter 1.8.2028

Som nevnt i omtalen av alternativ 1, viser SSBs mellomalternativ et maksimalt elevtall i prognoseperioden på 464 elever i 2028. Med dette som utgangspunkt reduseres beregnet overkapasitet ved Myre skole til 66 elever.

Arealberegninger kan imidlertid ikke utelukkende baseres på gjennomsnittstall. Det må også foretas vurderinger knyttet til behov for dimensjonerende (maksimal) kapasitet, herunder variasjoner i elevtall mellom de enkelte trinnene.

I årene som kommer er det flere årskull på barnetrinnet i størrelsesorden 42–51 elever. Dette innebærer at Myre skole, ved en eventuell nedleggelse av Alsvåg skole, må ha tilstrekkelig kapasitet til å ivareta også de største trinnene.

Myre skole har et ungdomsskolebygg som er dimensjonert for 60 elever per trinn. Barnetrinnsbygget som planlegges realisert, er dimensjonert for 50 elever per trinn.

En beregnet gjennomsnittlig overkapasitet må derfor vurderes i sammenheng med variasjoner i trinnstørrelser. På denne bakgrunn vurderes den arealmessige kapasiteten ved enheten som tilstrekkelig, men med begrenset margin, gitt elevtallsprognosene for perioden.

4.2.4 Pedagogisk drift

Jf. dokumentasjon tidligere i utredningen foreligger det et økt mulighetsrom for pedagogisk utvikling i alternativ 2.

En stor 1–10-skole gir betydelige pedagogiske styrker gjennom helhet og sammenheng i opplæringsløpet. Elevene møter et samlet og robust fagmiljø med bred kompetanse, noe som legger til rette for systematisk kvalitetsutvikling, profesjonelle læringsfellesskap og mer målrettet tilpasset opplæring.

En sammenhengende skolegang fra 1. til 10. trinn bidrar til bedre progresjon, færre overgangsbrudd og mer forutsigbar oppfølging av den enkelte elev. Samtidig gir størrelsen større fleksibilitet i organiseringen av undervisning, styrket tverrfaglig samarbeid og bedre forutsetninger for tidlig innsats, spesialpedagogisk støtte og inkluderende praksis.

Samlet sett gir dette økt pedagogisk bærekraft og bedre muligheter for å sikre et likeverdig og kvalitativt godt opplæringstilbud for alle elever.

4.2.4.1 Lærertetthet

Alternativet vil medføre reduksjon i det totale antallet elevgrupper (klasser) i kommunen, og gi lik lærertetthet for alle elevene i Øksnesskolen på de ulike hovedtrinnene.

Som redegjort for i beskrivelsen av alternativ 1, er lærernormen en lovpålagt minstenorm for lærertetthet i grunnskolen og gjelder for ordinær undervisning.

Krav til lærertetthet

1.–4. trinn:

Minst 1 lærer per 15 elever

5.–10. trinn:

Minst 1 lærer per 20 elever

Normen beregnes som et gjennomsnitt per skole og per hovedtrinn, ikke per klasse eller enkelttrinn. Den regulerer altså ikke klassestørrelse, men samlet lærerressurs i forhold til elevtall.

Alternativ 2 vil gi følgende lærertetthet ved Myre skole:

Lærertetthet Myre skole		
Trinn	Antall grupper	Lærertetthet
1 - 4	8	1 lærer pr. 14 elever
5 - 7	6	1 lærer pr. 16 elever
8 - 10	6	1 lærer pr 11 elever

Oppsettet forutsetter at det ikke opprettes ekstra elevgrupper ved overføring av elever fra Alsvåg skole til Myre skole. Lærertettheten vil fortsatt være over nivået som den nasjonalt fastsatte lærernormen krever, og det er et potensial for å styrke de laveste trinnene, jf. målsetninger om tidlig innsats og forebygging.

4.2.4.2 Rekruttering

Som belyst i beskrivelsen av alternativ 1, har det vært utfordrende å rekruttere faglærte lærer til grunnskoleområdet.

Vi bruker samme tabell for å belyse utviklingen i hvordan andel ufaglærte i Øksnesskolen har utviklet seg på de siste årene:

Skoleår	Andel lærere uten godkjent kompetanse		
	Øksnes	Alsvåg skole	Myre skole
2025 - 2026	7%	15%	7%
2024 - 2025	18%	16%	18%
2023 - 2024	17%	39%	12%

Tabellen er utledet ut fra skolenes egen rapportering i GSI (grunnskolenes informasjonssystem).

Utviklingen har gått i riktig retning ved begge skolene, og som redegjort for vil faste lærerstillinger ved begge skolene være besatt av lærere med godkjent kompetanse fra skoleåret 2026 – 2027.

Erfaringene fra utlysninger i kommunen tilsier imidlertid at rekruttering av lærere er mer krevende til kommunens fådelt skole enn til sentrumsskolen. Det store flertallet av søkerne retter seg mot stillinger ved den største skolen.

En sannsynlig forklaring på søker mønsteret er at den større enheten i større grad kan tilby et bredere fagmiljø, bedre rammer for profesjonsfellesskap, samt flere muligheter for faglig fordypning og kompetanseutvikling. Dette synes mer avgjørende for rekrutteringen enn hvor skolen er lokalisert.

En sentralisering av grunnskole drift til Myre skole, ansees med bakgrunn i dette ikke å påvirke muligheten for å rekruttere kvalifiserte lærere til Øksnes.

4.2.5 Helhetlig oppvekstperspektiv

I et helhetlig oppvekstperspektiv har Alsvåg skole en funksjon som går utover den rene undervisningsoppgaven. Skolen er et sentralt sosialt og kulturelt samlingspunkt i bygda, som har stor betydning for barnas helhetlige oppvekstmiljø.

I prosessen med å utrede fremtidig skolestruktur i Øksnes, er det kommet en rekke innspill fra elever, ansatte, lag og foreninger både i, og utenfor Alsvåg, som understreker dette, og viser bekymring for fremtiden dersom bygda mister skolen sin.

Alternativ 2, som innebærer nedleggelse av Alsvåg skole kan svekke nærmiljøets rolle som en helhetlig oppvekstarena, og øke avstanden mellom hjem, skole og fritidstilbud. For de yngste barna kan det å miste skolen sin innebære tap av et oversiktlig miljø og ha betydning for trivsel og deltakelse. Lokalsamfunnet som helhet kan oppleve redusert attraktivitet for bosetting og barnefamilier.

Samtidig understrekes det at en slik beslutning innebærer et ansvar for å sikre at helheten i barn og unges oppvekst ivaretas gjennom alternative strukturer som kompenserer for tap av lokal tilstedeværelse, nærhet og kontinuitet. Det faktum at det er kort vei mellom Alsvåg og Myre er en viktig faktor i dette, og gir et betydelig mulighetsrom i så måte.

4.2.6 Elevens beste – vurdering

Samling av alle elever på Myre kan styrke elevens beste gjennom større og mer robuste fagmiljø, bedre tilgang til spesialpedagogisk og tverrfaglig kompetanse, og mer like rammer for alle elever i kommunen. Samtidig vil nedleggelse av Alsvåg skole innebære lengre skolevei og økt behov for skoleskyss for mange elever, og kan gi tap av nærmiljøtilhørighet og et mer oversiktlig læringsmiljø for de yngste. For å ivareta elevens beste forutsetter alternativet derfor gode og trygge skyss- og overgangsordninger, målrettet arbeid med inkludering og klasse miljø, og kompenserende tiltak som sikrer tilhørighet, medvirkning og tett oppfølging av elever som er sårbare i endringsfasen.

4.3 Alternativ 3: Oppvekstsenter 1 – 4 i Alsvåg

Et oppvekstsenter er en samorganisert enhet der barnehage, SFO og grunnskole (ofte de laveste trinnene) inngår i et helhetlig tilbud, vanligvis med felles ledelse og tett faglig samarbeid på tvers av tjenestene. Formålet er å styrke sammenheng og kontinuitet i barns oppvekstløp, blant annet gjennom trygge overganger, tidlig innsats og samordnet oppfølging av barn og familier. I denne utredningen forstås oppvekstsenter som et tilbud for 1.–4. trinn i Alsvåg skole knyttet opp mot Ørntua barnehage, med videre skolegang ved Myre skole fra 5. trinn.

4.3.1 Pedagogiske styrker og svakheter ved å etablere et oppvekstsenter

I hovedsak er det mange fellesnevner i vurderingene som er gjort når det gjelder å opprettholde dagens skolestruktur (alt. 1), og det å etablere et oppvekstsenter. Man får i noen grad en mer kostnadseffektiv løsning, men samtidig forsterkes en del av de pedagogiske utfordringene redegjort for i beskrivelsen av alternativ 1. Samtidig beholdes skolen som et viktig samlingspunkt i bygda, med de fordelene det har for nærmiljøet.

Styrker: I Alsvåg kan en oppvekstsenterløsning gi et mer helhetlig oppvekstilbud for de yngste barna, med særlig gode forutsetninger for trygge overganger mellom barnehage, SFO og skole. Nærhet i et oversiktlig miljø kan styrke relasjonsbygging, sosial trygghet og tett voksenoppfølging, og kan gjøre det enklere å fange opp behov tidlig. Samlokalisering og tettere samhandling mellom barnehage og småskole kan også gi bedre kontinuitet i pedagogiske tiltak og et mer koordinert samarbeid med foresatte og øvrige tjenester i barn- og familiesektoren.

Svakheter: I Øksnes vil et oppvekstsenter i Alsvåg samtidig være en liten enhet, og pedagogisk kvalitet kan bli mer sårbar for fravær, turnover og endringer i nøkkelpersonell. Med få ansatte i skoledelen kan det være krevende å etablere og vedlikeholde et tilstrekkelig robust profesjonsfellesskap og en bredde i fagkompetanse over tid, og enheten kan få begrenset fleksibilitet i organisering (bl.a. ved behov for delingstimer, spesialpedagogiske tiltak og faglig ledelse). Dersom elevene skal overføres til Myre skole fra 5. trinn, må det i tillegg legges vekt på gode overgangsstrukturer og forpliktende samarbeid mellom Alsvåg og Myre for å sikre sammenheng i opplæringsløpet, likeverdig vurderings- og oppfølgingspraksis og et godt skolemiljø i overgangsfasen. En oppvekstsenterløsning forutsetter derfor en tydelig plan for kompetanseutvikling, tilgang på nødvendige støttefunksjoner og systematisk samarbeid med større fagmiljø ved Myre skole.

4.3.2 Arealkapasitet og drift

Innledningsvis vises det til vurderingene som er gjort rundt alternativ 1, videreføring av dagens skolestruktur. Å etablere et oppvekstsenter som inkluderer Alsvåg skole 1 – 4 og Ørntua barnehage vil i stor grad ha med seg samme de samme utfordringene og de samme positive innverdiene som det å videreføre dagens skolestruktur.

4.3.2.1 Arealkapasitet

Ørntua barnehage er godkjent for barnehageformål med en arealkapasitet tilsvarende 44 barnehageplasser. Disse plassene er fordelt med 24 plasser på småbarnsavdelingen og 20 plasser på 3 – 5 års-avdelingen. Det er ikke arealer disponibel for bruk eller sambruk med Alsvåg skole.

I et oppvekstsenter vil 1 – 4 trinn ved Alsvåg skole i prognoseperioden elevtallsmessig variere mellom 21 – 29 elever. Skoledriften i oppvekstsenteret vil være lokalisert til hovedbygget. Det er her grunnleggende funksjoner som skolekjøkken, gymsal, lærerarbeidsplasser og

administrasjon er plassert. Det tas i videre beregninger høyde for å flytte SFO drift fra «nyskolen» og ned til hovedbygget, og dermed redusere noe på overkapasitet. Man vil likevel i enda større grad enn i alternativ 1 måtte forholde seg til en stor arealmessig overkapasitet i skoledelen i dette alternativet.

Alsvåg skole			
Klasseromsareal	Elevkapasitet	Behov	Overkapasitet
200 m2	80	29*	51

*Høyeste antall elever på 1 – 4 trinn i prognoseperioden

I denne sammenheng må det anmerkes at det vil være tilstrekkelig arealer i skoleanlegget totalt sett til å ha både barnehage- og skoledelen i disse arealene. Dette vil imidlertid kreve en omfattende ombygging av deler av skoleanlegget, samtidig som vi har et relativt nytt og moderne barnehagebygg tilgjengelig. Arbeidsgruppen ser ikke dette som et relevant tema, og har derfor ikke utredet dette nærmere.

4.3.2.1 Økonomi og drift

Etablering av et oppvekstsenter vil medføre en begrenset innsparing på drift, sett i forhold til videreføring av dagens skolestruktur. Sammenlignet med alternativ 2, der alle elevene flyttes til Myre skole, vil et oppvekstsenter være en betraktelig dyrere løsning. Dette fordi at både pedagogisk drift, og drift bygg vil være betydelig mer kostnadsdrivende.

Alternativene sett i forhold til hverandre:

	Grunnskole drift	SFO	Bygg	Skyss	SUM
Alternativ 1	60 481 805	2 186 924	11 095 312	1 951 273	75 715 314
Alternativ 2	55 021 805	1 917 159	8 365 272	2 511 984	67 816 220
Alternativ 3	58 314 048	2 186 924	11 095 312	2 231 628	73 827 912

I grunnlaget for beregning av kostnad grunnskole drift beregnes innsparing på at tre trinn overføres Myre skole, samt at det etableres felles ledelse innenfor oppvekstsenteret. SFO kostnaden blir det samme som ved å opprettholde dagens skolestruktur (alt. 1). Det samme blir utgifter til bygg. Økning i skysskostnader blir noe lavere, enn ved en full nedleggelse av Alsvåg skole (alt. 2).

Driftskostnaden ved barnehagen beregnes til tilsvarende dagens nivå, og er basert på nasjonalt fastsatt bemanningsnorm. Innsparing på ledelse er i sin helhet lagt til grunnskoleområdet.

Oppsummert får vi da:

I forhold til å opprettholde dagens skolestruktur (alt.1) beregnes det at et oppvekstsenter vil gi en innsparing på **kr 1 887 402**.

I forhold til å samle all grunnskoleopplæring ved Myre skole (alt. 2) beregnes det at et oppvekstsenter vil gi en merkostnad på **kr 6 011 692**.

4.3.3 Sammenlignbare faktorer ved å opprettholde dagens skolestruktur og ved å etablere et oppvekstsenter i Alsvåg.

I hovedsak er det mange fellesnevnerer i vurderingene som er gjort når det gjelder å opprettholde dagens skolestruktur (alt.1), og det å etablere et oppvekstsenter. Man får i noen grad en mer kostnadseffektiv løsning, men samtidig forsterkes en del av de pedagogiske utfordringene redegjort for under beskrivelsen av alternativ 1. På positiv side beholdes skolen som et viktig samlingspunkt i bygda, med de fordelene dette har sett i forhold til et helhetlig oppvekstilbud i nærmiljøet.

4.3.4 Elevens beste – vurdering

Alternativ 3 kan ivareta elevens beste ved at de yngste elevene får et lite og oversiktlig læringsmiljø i nærmiljøet, med mulighet for tettere voksenoppfølging og gode overganger mellom barnehage, SFO og skole. Samtidig vil en liten enhet kunne være mer sårbar for fravær og skifte av nøkkelpersonell, og det kan være mer krevende å sikre samme bredde i fagmiljø og støttefunksjoner som ved en større skole. Elevens beste forutsetter derfor at oppvekstsenteret inngår i et forpliktende samarbeid med Myre skole om kompetanse, spesialpedagogisk støtte og felles praksis, samt at overgang til 5. trinn planlegges og gjennomføres med tydelige tiltak for trygghet, inkludering og kontinuitet i opplæringen.

5.0 Sammendrag

Denne utredningen belyser alternative skole- og barnehagestrukturer i Øksnes kommune, med utgangspunkt i KS-vedtak 079/25. Formålet er å vurdere pedagogiske, samfunnsmessige, demografiske og økonomiske konsekvenser ved ulike strukturalternativer, og å synliggjøre hvilke hensyn som må vektlegges i videre politisk behandling.

- Folketalls- og elevtallsprognoser tilsier relativt stabile elevtall frem til og med 2028–2029 (om lag 460 elever), med gradvis reduksjon mot om lag 420 elever mot slutten av prognoseperioden. Lokale beregninger viser tilsvarende tendens, men lavere elevtall. Det understrekes at prognoser er beheftet med usikkerhet.
- Øksnes kommune har samlet sett høye kostnader til grunnskole, særlig knyttet til grunnskoledrift og skoleskyss. Kostnadsbildet påvirkes også av kjøp av elevplasser i Sortland kommune (Romset), samt høy andel elever med spesialundervisning sammenlignet med referansekommuner.
- Areal- og kapasitetsvurderinger viser at både Alsvåg skole og Myre skole har tilstrekkelige arealer for dagens og forventede elevtall. Ved utbygging vil Myre skole ha kapasitet til om lag 530 elever. Samtidig innebærer flere alternativer betydelig arealmessig overkapasitet, som gir høyere driftskostnader per elev.
- Pedagogisk peker forskningen samlet sett på at skolestørrelse alene har begrenset forklaringskraft for kvalitet, men at robuste fagmiljø, profesjonsfelleskap og tilgang til spesialpedagogisk og tverrfaglig kompetanse har stor betydning. Små enheter med mindre fagmiljø vil være mer sårbare for fravær og turnover, og kan i noen grad ha større utfordringer knyttet til rekruttering av ønsket kompetanse.

- I et helhetlig oppvekst- og lokalsamfunnsperspektiv har skolene også en rolle som møteplass og identitetsbærer. Endringer i skolestruktur kan påvirke tilhørighet, fritidsarenaer og samhandling mellom hjem, skole og nærmiljø. Samtidig gir kort avstand mellom Alsvåg og Myre et mulighetsrom for å etablere kompenserende tiltak ved strukturendringer.

Oppsummerende i forhold til de ulike alternativene:

- **Alternativ 1 – videreføring av dagens skolestruktur (Alsvåg skole og Myre skole):** Viderefører kjent organisering og ivaretar to lokale skolemiljø og møteplasser, men innebærer en kostnadskreven struktur og høyere kostnad per elev, særlig knyttet til drift i små enheter og arealmessig overkapasitet. Løsningen kan samtidig bidra til å opprettholde et helhetlig oppvekstmiljø i begge lokalsamfunn, med nærhet mellom hjem, skole og fritidsarenaer. For de yngste kan dette gi økt forutsigbarhet, tilhørighet og trygghet i hverdagen.
- **Alternativ 2 – samling av alle elever på Myre skole:** Gir en beregnet årlig innsparing på **7 899 094.**, i hovedsak knyttet til grunnskole drift og bygg. Alternativet øker skoleskyskostnader og kan gi ulemper i et helhetlig oppvekst- og lokalsamfunnsperspektiv ved at Alsvåg mister sin skole som lokal arena.
- **Alternativ 3 – oppvekstsenter 1.–4. trinn i Alsvåg (med Ørntua barnehage) og overgang til Myre fra 5. trinn:** Kan styrke helhet og kontinuitet for de yngste og opprettholde skolen som lokal arena, men vil fortsatt være en liten enhet med sårbarhet i fagmiljø og organisering. Økonomisk gir alternativet en beregnet innsparing på **kr 1 887 402** sammenlignet med alternativ 1, men en beregnet merkostnad på **kr 6 011 692** sammenlignet med alternativ 2.

Avsluttende merknad:

Utredningen er utarbeidet som et nøkternt og faglig fundert beslutningsgrunnlag, basert på tilgjengelige data, innspill og vurderinger slik de fremgår av dokumentet. Valg av framtidig skole- og barnehagestruktur er et politisk spørsmål, der hensynet til økonomi, kvalitet, kapasitet og helhetlig oppvekstmiljø må avveies. Uavhengig av valgt alternativ er det et grunnleggende premiss at tilbudet skal være forsvarlig og trygt, og at opplæring og skolemiljø ivaretas i tråd med gjeldende lovverk og nasjonale føringer. Dette innebærer at kommunen, ved eventuelle strukturendringer, må sikre nødvendig planlegging og gjennomføring slik at elevenes rettigheter, støttefunksjoner og kvalitet i den pedagogiske driften ivaretas.

Referanser

1. Ludvigsen-utvalget. (2015). *Fremtidens skole – Fornyelse av fag og kompetanser* (NOU 2015:8).
2. Statistisk sentralbyrå. www.ssb.no
3. Grunnskolenes informasjonssystem. <https://gsi.udir.no/informasjon/>
4. Norsk senter for bygdeforskning. (2015). *(Litteraturgjennomgang om skolesentralisering og skolestrukturendringer)*.
5. Nordahl, T. (*Høgskolen i Innlandet, 2022*). *Skolestørrelse og sammenhenger med elevenes trivsel og læring*.
6. SINTEF. (2024). *Morgendagens skoler – Rom for læring, lek og utvikling*
7. Hattie, J. (2009). *Visible learning: A synthesis of over 800 meta-analyses relating to achievement*.
8. *Grunnlagsrapport for framtidig barnehage og skolebruksplan – (2012) Norconsult for ØK*